

Kluisstraat 86 -
rue de l'Ermitage
B-1050 Brussels

+32 (0)2 644 42 48
info@la-loge.be

In 2016 lanceerde het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het "Gewestelijke Programma voor Circulaire Economie (GPCE - be circular)" waarmee ze het concept van een "circulaire economie" vol enthousiasme introduceerde. Zoals vele andere Europese steden, ontwikkelde Brussel in dit kader een toekomstvisie waarin bronmaterialen gebruikt worden in gesloten circuits. In dit scenario zouden alle materialen 100% recycleerbaar en herbruikbaar zijn zonder enig kwaliteitsverlies. De droom is om tegelijkertijd lokale werkgelegenheid te creëren en de ecologische voetafdruk te verkleinen.

Die ambitie manifesteert zich voornamelijk in de vorm van abstracte diagrammen en een overdaad aan pijlen. Zo worden toekomstige bedrijfsmodellen, beroepen en sociale praktijken op een erg abstracte manier voorgesteld. De tastbare sociale en materiële kwaliteiten van de circulaire economie blijven met andere woorden voorlopig nog onzichtbaar. In *Life under a cherry tree* onderzoekt Rotor de praktische implicaties van de circulaire economie en meer specifiek in relatie tot de bouwindustrie. De tentoonstelling ontleent haar titel aan een passage uit *Cradle to Cradle* (2002) die refereert aan een visie van een industrie gebaseerd op "levenscyclusontwikkeling".

Er zijn tal van redenen waarom een materiaal moeilijk te hergebruiken is. Doorheen de laatste honderd jaar overspoelde een bijna onbeheersbare verscheidenheid van materialen en elementen de gebouwde omgeving. Van geplande veroudering en juridische regelgeving tot evoluerende smaak- en gebruikspatronen, er zijn vele soorten problemen die opduiken bij het ontmantelen van bepaalde materialen. Dat leidt vaak tot inertie, en het is meestal onduidelijk welk probleem het meest significant is.

Zo is het hergebruik van goedkope materialen als spaanplaten, lichtbeton of cellenbeton voor doe-het-zelf duurder en complexer dan wanneer je het product opnieuw zou produceren. Andere substanties worden geweerd van de Europese markt vanwege hun toxische, schadelijke inhoud. In het geval van het kankerverwekkende asbest, rest er enkel de optie de asbestvrije bovenbouw te behouden.

Ook socioculturele evoluties en veranderingen op het gebied van stijl en esthetiek hebben ertoe geleid dat bepaalde materialen redundant zijn geworden. Zo verhindert een psychologische barrière het hergebruik van toiletten, raken bidets in onbruik door de opkomst van toiletpapier, zijn bepaalde kleuren en vormen uit de jaren zeventig en tachtig onmodieus en onpopulair geworden. Het succes van landschapskantoren verdringt het ouderwetse kantoormodel op basis van complexe bouwproducten zoals systeemplafonds en glazen scheidingswanden. Paradoxaal genoeg zijn deze elementen ook de eerste die verwijderd worden wanneer een gebouw verbouwd wordt. Deze problemen benadrukken de vele onzekerheden en onvoorziene omstandigheden waarmee de circulaire

economie onvermijdelijk geconfronteerd wordt.

In La Loge creëert Rotor een route door een omgeving die doet denken aan een bouwwerf. Verspreid over de ruimtes liggen materialen opgehoopt en opgestapeld, wachtend op een onzekere toekomst. Deze materialen worden op theatrale wijze verlicht door felle bouwlampen, waardoor ze letterlijk voor het voetlicht worden gebracht en opgeladen met een schijnbare waarde. Alles lijkt in gereedheid gebracht om te beginnen bouwen, verbouwen of om geïntegreerd te worden in de ruimtes van La Loge, maar de situatie blijft inert: de bouwwerf ligt stil en daarmee ook de idee van vooruitgang, ontwikkeling en innovatie.

Bij afloop van de tentoonstelling, kunnen de materialen opgehaald worden door eenieder wie geïnteresseerd is om hun levensduur te verlengen. Geïnteresseerden zijn verantwoordelijk voor het ontmantelen en het verpakken van de materialen die ze wensen mee te nemen.

Over Rotor

Rotor is een coöperatieve design praktijk bestaande uit een groep architecten, ontwerpers en andere professionelen geïnteresseerd in materiële stromen in de bouw en toeleverende industrie, voornamelijk in relatie tot grondstoffen, afval, gebruik en hergebruik. Rotor verspreidt creatieve strategieën voor ontmanteling en afvalbeperking door onderzoek en ontwerp, en ontwikkelt tentoonstellingen, publicaties, economische modellen en beleidsvoorstellen. De benadering van Rotor benadrukt voortdurend de effecten van menselijke planning, toezicht en duurzaam gebruik. De stroom van materialen reveleert hoe mensen zich naar elkaar toe gedragen op een maatschappelijke schaal. Naast deze tentoonstellingsprojecten realiseert Rotor verscheidene design projecten, vaak in de vorm van interventies binnen bestaande architectuur. Rotor ziet ook toe op een groeiende reeks afbraakprojecten bij de ontmanteling van de bouwmaterialen gebruikt in gebouwen die gesloopt zullen worden, zodat deze materialen hergebruikt kunnen worden. Deze ontmantelingen en de eraan verbonden herverkoop worden gevoerd onder de naam Rotor Deconstruction, een aparte entiteit die daartoe opgericht werd in 2014.

Rotor vertegenwoordigde België op de architectuurbiënnale van Venetië in 2010. Hun tentoonstelling, *Usus Usures*, onderzocht slijtage als een uiting van het gebruik van architectuur. Voor de Prada Foundation (Milaan), cureerden ze *ex limbo* (2011), een overzicht van de materiële geschiedenis van alle Prada *catwalks*. In datzelfde jaar, cureerden en ontwierpen ze de OMA/Progress show in de Barbican Art Gallery in Londen, een overzicht van het werk van OMA, en in 2013 cureerden ze de Oslo Architecture Triennale, getiteld *Behind the Green Door*, waar ze onder andere een grote tentoonstelling maakten over de uitdagingen waar 'duurzame architectuur' vandaag de dag voor staat. In 2018 nam Rotor deel aan *Manifesta 12* in Palermo met Monte Gallo, waarin ze nieuwe inzichten boden in de relatie tussen de mens en het landschap. *Life under a cherry tree* is de eerste solotentoonstelling van Rotor in Brussel, de thuisstad van de coöperatieve.

dankwoord

Het concept, de uitwerking en de installatie van deze tentoonstelling werden mogelijk gemaakt dankzij het professionele en toegewijde werk van Lola Bazin, Ariane d'Hoop, Maarten Gielen, Cécile Guichard en Samuel Little.

Met steun van:

Lionel Billiet, Tristan Boniver, Emmanuel Cortes-Garcia, Camille de Jerphanion, Lionel Devlieger, Aude-Line Dulière, Camille Drion, Mohsen Ebrahimi Aborke, Michaël Ghyoot, Louise Huba, Etienne Lechevallier, Florence Meessen, Victor Meesters, Benoit Molherat, Sebastien Paulet, Catherine Plenevaux, Retrival, Arne Vande Capelle, Daniel Van Drimmelen, Sylvain Regout, Victoria Van Kan, Pierre-Yves Volont, Zerm.

Met dank aan Vedett.

het team van La Loge

Laura Herman en Sophie Fitze
Visuele identiteit: Antoine Begon, Boy Vereecken
Fotografie: Lola Perkowsky
Vertalingen: Nadia Guerroui, Maarten Mertens

Openingstijden

Donderdag - vrijdag - zaterdag
12.00 - 18.00 uur

Gratis toegang

Bezoek onze website voor meer informatie over ons programma en onze evenementen.

La Loge Kluisstraat 86 - 1050 Brussel
+32 (0) 2 644 42 48
info@la-loge.be - www.la-loge.be

La Loge is een vereniging zonder winstoogmerk, geïnitieerd door architect Philippe Rotthier. La Loge wordt gesteund door de Philippe Rotthier Foundation, de Vlaamse Overheid (Flanders State of the Art) en First Sight, de vrienden van La Loge.